

The background of the cover is a soft, textured wash of warm colors, transitioning from a pale yellow at the top to a muted orange and then a dark, charcoal grey at the bottom. A large, pale, circular shape, resembling a sun or moon, is positioned in the upper right quadrant. On the left side, there is a dark silhouette of a person with long hair, wearing a dark garment. The person's face is a light, featureless oval shape.

HANS
JØRN
ØSTERBY

Og det blev
morgen,
første dag

ROMAN

HANS JØRN ØSTERBY

Og det blev morgen, første dag

LOHSE

KAPITEL 1

Nat i Magdala

Han så op og konstaterede, at solen for nylig var forsvundet bag Arbel vest for byen. Det store bjergmassiv stod nu som en sort silhuet mod himlens rødlige skær. Aftenen havde meldt sin ankomst med cikadernes sang, og en efterve af dagens varme hang endnu i luften, men fra søen blæste der kølige pust af friskhed ind over land. Livet i byen ændrede sig, når dag blev til aften – og senere til nat. I dagslyset var byen fuld af legende børn, af kvinder, der ubesværet balancerede med selv store krukker på hovedet, af fiskere, der i morgengryet kom op fra nattens dont på søen og af lyden af håndværkernes arbejde i deres værksteder. Nu, hvor aftenen havde sluppet mørket løs, kom der liv i de små beværtninger. Kvindestemmers smukke sang til arbejdet i løbet af dagen, blev afløst af skrål og latter og højtråbende mænd, der havde kigget for dybt i kruset.

Petronius så op. Hende, han uroligt ventede på, plejede at komme forbi ved denne tid, men det var endnu ikke sket. Han ærgrede sig inderligt, men uden at lade sig mærke med det. Og så lige i aften, hvor Felix og flere andre officerer var med. Det kunne blive pinligt, hvis ikke der snart skete noget. Han ville komme til

at stå sig dårligt, fordi han – lettere modvilligt – nu havde indladt sig på at vise ikke bare en af Magdalas skønheder frem for dem, men rosen over dem alle.

- Skål!

Felix hævdede, for guderne måtte vide hvilken gang, sit bæger for at hilse i den søde vin, som Magdala også var kendt for. Den kom især frem, når de romerske officerer indfandt sig – som nu.

Petronius gjorde en uengageret bevægelse med sit bæger. Den mørke gade lagde beslag på det meste af hans opmærksomhed. Han stirrede uafvendeligt op mod det hjørne, om hvilket hun plejede at vise sig, hvorefter han ville se hende svæve ned over gadens skarn som en gudinde, der entrer den jordiske verden uden at sætte sine fødder på den. Hendes lange bløde silkekjole ville smyge sig om hendes slanke skikkelse, mens hun – som uden at tage et eneste skridt – bevægede sig i retning af vandet mod det hus, som var hendes domæne. Og skønt hendes bevægelser forekom svævende, ville hendes barm vugge og gøre enhver mand, der så hende, nærmest gal, mens hendes mange smykker udsendte blide, næsten ikke hørbare klange, der fuldendte indtrykket af noget overjordisk. Han ville være i stand til at genkende lyden af hendes ankelringe på mange stadiers afstand, og blandt tusinder ville han til enhver tid kunne udpege de armringe, hun plejede at have på. Uden at han ellers havde nogen som helst viden eller for den sags skyld interesse i smykker, når de ikke lige sad på hende.

- Du er helt væk Petronius. Kom nu, slå dig løs!

Legatens dask på hans skulder rev ham ud af de drømme, der også i aften truede med at frarøve ham hans forstand.

Med et vrissent grynt svarede han officeren tilbage. Denne hævdede sit bæger, idet han råbte eder og forbandelser over Roms fjender ud over hele den mere end almindeligt tætpakkede forsamling foran den lille beværtning. Kun de romerske officerer lo. Højlydt og dumt. Petronius havde ikke ånd til at lade sig rive med. Han var ude i et andet og langt vigtigere ærinde. Kom hun da ikke snart? Den uro, som ulmede i hans bryst, tog til i styrke. Hun burde have været her for længst. Hendes nardusduft skulle have hængt i den beskidte gade og efterladt ham og andre mænd – desværre alt for mange andre mænd – som i trance. Men det var ikke sket.

Ud fra beværtningen stod i det samme en sky af røg, der fik flere af stedets gæster til at hoste. Man skulle tro, at kroværten havde fyret med vådt brænde. Næppe nogen klog beslutning, hvis han ellers var interesseret i at holde på sine kunder. Man kunne høre, at de baksede derinde for at få ilden til at brænde rigtigt igen.

Igen bandede og råbte Felix, så det rungede i gaden. Petronius mærkede, at irritationen begyndte at koge i hans sind. Han havde for længst fortrudt, at han havde taget Felix og de andre med herved. Den opblæste nar skulle være blevet tilbage i lejren ved Tiberias, men et

øjeblikks misundelse og stræben havde fået Petronius til at tage ham med. Han var i et letsindigt øjeblik kommet til at nævne Magdalas rose, så nu hang han på ham. Modvilligt drejede han hovedet og så på den unge officer, der allerede var småberuset. Legat! En fnysen undslap hans læber. Hvordan kunne den nar være legat? Udseendet og styrken havde han ganske vist, men det var en kendt sag, at han ikke havde begreb om krigsstrategi overhovedet. Var det ikke for hans rådsnare underofficerer, ville han have ført sine soldater ind i adskillige katastrofer. Det vidste alle, for det hviskedes mellem teltene i de lejre, hvor den unge romerske officer kom frem. Men hans fædrene ophav skulle man ikke kimse ad, og skønt man sjældent gjorde karriere i Roms hær uden de nødvendige kundskaber, var Felix en af de kedelige undtagelser, som riget altid havde haft. De, der var født med en sølvske i munden kom indimellem forrest, når officers-udnævnelserne fandt sted.

- Kan du ikke dæmpe dig lidt? snerrede Petronius. Han ærgrede sig endnu en gang over, at han havde indvilget i at tage det brushoved med.

Lugten af byens signaturret, stegt fisk, kildrede næseborene, men han bemærkede det kun svagt. Stanken fra gyderne mellem husene i den smalle gade og irritationen over den kvalmende røg fra beværtningen var stærkere. Gaden her førte ned mod søen og det hus, hvor hans vej ofte endte, når han efter en lang dag i

den grad trængte til lindring for sine tunge tanker. En lindring, han oftest fandt der.

En uro løb atter igennem ham ved tanken om, at han endnu ikke havde set noget til hende. Ikke at hun var hans. Slet ikke. Og det ville hun heller aldrig blive. Hendes tilsyneladende umættelige sult efter mænd gik der rygter om helt til Rom. Hun blev besunget af de omvandrende sangere i Den Evige Stad og det i en tone, så enhver kunne sige sig selv, at ingen kvinde i virkeligheden kunne stå mål med de strofer. Lige indtil man selv oplevede hende. Hun var smuk som en gudinde, og hendes evner udi verdens ældste hverv kunne ingen, som først havde oplevet dem, siden glemme igen. Heller ikke han. Dybest set var det denne ustyrlige trang efter mere, som drev ham her til byen og ud til vanvidkets rand. Hun var grunden til hans manglende rigdom. Han måtte bare have hende igen – selv om hun kostede mere end de andre skøger i byen, ja til tider lige så meget – havde han hørt – som de bedste tempelskøger.

I et nu blev han revet ud af sine tanker, og drifternes ubønhørlige krav tog helt over. Han stirrede op mod hjørnet, hvor hendes skikkelse netop var kommet til syne. Med et hurtigt blik konstaterede han, at Felix havde fortabt sig i beretninger om egne bedrifter. Den søde vin havde ikke just gjort dem mindre. De andre om bordet lyttede med påtaget interesse til hans fortælling.

En uro kom over Petronius. Normalt ville han lade hende passere, vente nogen tid og så søge ned mod huset, hvor hun holdt til, men noget var anderledes. For det første var hun ikke alene. En anden kvinde gik ved siden af hende, og han kunne se, at de talte dæmpet sammen. Kvinden, som han ikke umiddelbart kendte, så ud til at være lidt ældre. Hun kastede nervøse blikke ind i mørket i de gyder, de passerede. Men kun hende. Hans rose svævede som altid med blikket rettet lige frem, dog ikke med hovedet helt så højt hævet, som hun plejede. Han kunne ikke slippe synet af dem. Både på grund af rosens skønhed, men der var også noget andet.

- Er det ikke sandt, Petronius?

Igen dette irriterende dask på skulderen. De andre omkring ham lo dumt og højroset. Han verfedes legatens hånd væk, så denne indstillede sin talestrøm og den latter, som den søde vin ellers havde fyret godt op under.

- Nå nå, Petronius. Slår du din legat?

De andre lo igen deres dumme latter.

Han rejste sig uden at værdige de andre officerer så meget som et blik. Med øjnene stift rettet mod de to, stod han og svajede en anelse. Jorden gyngede under ham, som den før havde gjort, når han var på vej ned til rosen ved vandet. Kvinderne ænsede ham ikke, som han stod der ret op og ned ved det bord, hvor de andre stadig skålede i vin og gnaskede dadler. En af dem kylede en frugt i retning af de to kvinder, som i

det samme passerede det lille udskænkingssted, dog uden at dadlen traf sit mål.

Petronius hamrede – uden at tænke – en næve i bordet, så al snak forstummede. De kiggede alle forbavset på ham, men så brød latteren løs. En endnu højere og endnu dummere latter end tidligere.

Kvinderne var nået forbi, og Petronius skrævede over bænken, han havde siddet på, og fulgte efter dem. Ingen af de andre ænsede ham, men fortsatte deres lystige og højrøstede forehavende.

- Mere vin, mester, råbte en af dem efter kroværten, der tung, svedig og lugtende af røg vraltede rundt mellem de romerske gæster.

Petronius satte i let gang ned ad gaden, hvor de to kvinder stadig svævede et lille stykke foran ham. Uden at vide hvorfor rettede han på sin røde tunika, trak den blå kappe op om sig og fortsatte. Hvad ville han egentlig? Hvorfor var der mere end én kvinde i aften? Hvem var den anden? Han mindedes ikke at have set hende før, hverken i byen eller nede blandt skøgerne.

En tanke slog ned i ham. Kunne han måske få dem begge to? Havde denne nye kvinde de samme evner, som hans sædvanlige foretrukne kvinde? Med et stik af skyld skød han tanken fra sig. Ingen og intet kunne måle sig med hende – og kun hende alene – og det på trods af, at han ganske udmærket vidste, at før ham havde der været andre mænd, og også efter. En lind strøm af horgale kunder. Han skuttede sig ved tanken og satte farten en anelse op.

Nu og da trådte han i noget blødt og klistret på gaden, sikkert et dyrs efterladenskaber, men han var ligeglad. Holdt blot blikket fæstnet på gudinderne længere fremme. Et par gadedrenge løb forbi og slog ud efter kvindernes kjoler. Den ene af dem – den fremmede – fór sammen. Rosen ænsede dem ikke. Hun var vant til al slags tiltale, også den ubehagelige, så hun blev ikke rystet af et par uvorne knægte.

Fra flere af husene fornemmede man den liflige duft af friskstegte fisk. Petronius ænsede det knap.

De to kvinder standsede op. Det samme gjorde han selv. En stakkel lå på den bare jord ved et af husene. Det var åbenbart ham, der havde fået dem til at standse deres ellers målbevidste gang. Tanken om, at hun havde hjerte for en drikfældig fattig mand, var ikke som sådan fremmed for ham; alligevel var der noget ved hendes måde at bøje sig ned på, der ikke var, som han plejede at se hende. Var der en ny stolthed at spore? De gav staklen en mønt, rejste sig og fortsatte ned ad gaden.

Nu måtte han handle. Der var ikke langt ned til søen, og han havde igen denne fornemmelse af, at noget ikke var, som det plejede at være. Han måtte have fat i hende, inden hun nåede til sit bestemmelsessted. De to kvinder hjalp ham på vej, for de standsede, selv om de endnu ikke var fremme. De stod og talte sammen, men han kunne ikke skelne ordene. Han søgte nærmere. Til sidst var han helt henne ved dem. Den fremmede kvinde så på ham med urolige øjne. Han

løftede afværgende sin hånd for at signalere fred og ingen fare. Rosen, hvis navn han aldrig havde fået at vide, vendte sig og så nu også på ham, men uden genkendelse i blikket. Han ville sige noget og åbnede munden, men der kom ikke en lyd. Hun sendte ham et forsigtigt smil som for at hjælpe ham på vej. Der var ingen frygt i hendes øjne. Faktisk var hendes blik ikke, som han før havde set det. Det var en kendt sag, at hendes evner i elskov kom fra en anden verden, og når det gik vildest for sig, var hendes blik ikke menneskeligt – men heller ikke dyrisk. Det var bare altædende, og hendes favntag kunne fortære hvem som helst, hvilket det også ofte gjorde. Ikke enhver undslap hendes favntag med alle sanser i behold. I mangt et karavanserail fortaltes ved aftenbålet om de mænd, som gennem tiden havde mistet forstand og førlighed i mødet med Magdalas rose. Selv havde han altid forstået hvorfor. Men det eneste, han selv havde mistet i mødet med rosens overjordiske elskov, var en særegen tilfredshed, som flygtede fra ham alle andre steder end hos hende. Hendes blik ville aldrig kunne skræmme ham væk. Om hun så kom mod ham med dæmonernes fyrste bag sig, ville han blive – om det så skulle koste ham livet.

Men hendes øjne var ikke, som de plejede. Noget var forandret. Helt forandret.

Hun ville til at sige noget, da et eller andet ændrede sig i hendes blik. Øjnene blev større, en svag frygt viste sig, og hun trådte et skridt tilbage.

Først forstod Petronius ikke, hvad det skyldtes, og han nåede kun lige at dreje hovedet, før han fik et ordentligt skub bagfra, og nogen kastede sig over de to kvinder, der tumlede baglæns. Den kvinde, han ikke kendte, faldt på den smattede gade, mens rosen holdt sig på benene.

- Er det de her kvinder, du har snakket så meget om, Petronius?

Felix nærmest råbte sit spørgsmål ud, mens han stod og kiggede fra den ene kvinde til den anden.

- De er da meget pæne. Skal vi tage en hver, eller kan jeg få dem begge?

Han stod og svajede faretruende. Vinen havde tydeligvis gjort sin virkning og prægede både hans tale og hans bevægelser.

Petronius iagttog det hele, som skete det meget langsomt. Han følte sig som tilskuer til noget væsentligt. Stod bare og vidste ikke, hvad han skulle gøre.

Hun handlede først. Det var bestemt ikke første gang, at en mand, beruset eller bare i sine drifters vold, havde mere end lagt an på hende. Hun tog hans hånd og fjernede den fra sit bryst, trådte et skridt baglæns og stirrede på Felix. Ikke med de lynende øjne, som Petronius havde set ved tidligere lejligheder, men med en ny ro i blikket.

Den berusede romerske legat fremturede og lagde atter sin hånd på hendes ene bryst, og da hun som før ville fjerne den, langede han ud efter hende. Det var her, Petronius pludselig kom til sig selv. I ét nu var han

tilbage på gaden i Magdala, og uden at tænke slog han med knyttet næve hårdt og uden varsel sin overordnede officer på kæben, så denne tumlede om på gaden.

Rosen trådte et skridt baglæns, kiggede først ned på romeren i skidtet og så op på sin redningsmand. Petronius tog sig til sin ømme hånd, men mærkede på trods af det uoverlagte slag ingen anger. Hvis Felix lagde an til noget lignende igen, ville han opnå samme resultat: et slag til kæben.

Den ydmygede officer satte sig halvt op, mens hans øjne lynede. Hans beruselse var som forduftet. Ingen sød vin sløvede hans blik. Hans øjne lyste af et had, som Petronius ikke mindedes at have set i dem før. Ikke engang i kamp. Han kom på benene. Rosen støttede ham. Han rystede hendes hjælp af sig, rettede på sin tunika, der var blevet temmelig snavset af mødet med gaden.

Det ulmede også i Petronius' sind. Officer eller ej, han var fløjtende ligeglad. Hvis den unge nar igen prøvede på noget lignende, ville han forsvare kvinderne. Han kunne ikke lige regne ud hvorfor, men det ville han. Det var, som gjaldt dette her noget større end ham selv.

Han bemærkede flygtigt, at rosens blik virkede fuld af beundring over hans indgriben, men der var også en besynderlig bekymring i dem. Men ikke en bekymring for ham. Den gjaldt tydeligvis den forslåede romer, der nu var kommet på benene. Hun rettede på hans tunika,

lagde kappen pænt over ham og viste i det hele taget en højst ejendommelig omsorg for ham.

Også Felix var forvirret. Han vendte hovedet og stirrede på hende, ville ryste hendes hjælp af sig, men noget slappedes i ham, kunne Petronius se. Han stod et sekund eller to, før han ligesom kom til sig selv, drejede hovedet og igen stirrede olmt på Petronius. Men det var for sent. Rosens øjne havde slukket hans hævnthørst, og nu kunne han ikke mobilisere den igen.

- Det der gør du aldrig, aldrig nogensinde igen!

Han pegede på Petronius, der stadig ikke følte trang til hverken at flytte sig eller gøre noget som helst andet. Han stod der bare. Sekunderne gik, mens Felix stod med knyttet næve og fnyste og forsøgte at kalde sin vrede frem igen. Det lykkedes tydeligvis ikke.

Med en ærgerlig bevægelse kastede han kappen om sig, forlod stedet og skridtede op ad gaden, samme vej som han var kommet.

- Jeg glemmer det ikke, råbte han over skulderen, mens lyden af hans skridt fortonede sig. - Jeg glemmer det ikke.

Tiden stod stille.

- Skete der noget? fik Petronius endelig samlet sig sammen til at spørge.

Rosen rystede på hovedet.

- Hvad med dig, Maria? spurgte hun i et tonefald, som Petronius ikke genkendte.

Den fremmede, som altså hed Maria, slog afværgende ud med hånden for at vise, at alt var i orden. Dog var det tydeligt, at forskrækkelsen stadig sad i hende.

- Tak for hjælpen.

Rosen kiggede på ham, og mere end nogensinde mærkede han denne bløde fornemmelse i knæene. De truede med at give efter under ham.

- Jeg var egentlig på vej ned til dig, røg det ud af ham.

Hendes blik forandrede ved de ord. En skygge gled over hendes øjne. Men så lysnede de igen.

- Jeg kommer aldrig til at arbejde i det hus igen, smilede hun.

Hun kunne lige så godt have givet ham et slag i ansigtet.

- Aldrig mere?

Hun rystede på hovedet.

- Ikke i evighedernes evigheder.

- Men ...

Petronius havde det underligt. Her stod han midt på en gade i Magdala og talte med byens rose, der var besunget vidt omkring, mens en fremmed kvinde stod og overværede samtalen. I øvrigt forekom det ham, at hun vred sig som i stor uro eller smerte under deres samtale.

- Jeg har mødt en mand.

Petronius kunne ikke dy sig.

- Du har vel mødt mange mænd?

- Ikke som ham her. Jeg er sat fri.

- Men du har jo aldrig været slave.

- Mere end nogen anden.

Hun kunne lige så godt have talt til ham på et af de sprog, de talteovre i Dekapolis' egne. Han forstod ikke, hvad hun talte om.

Havde hun ikke altid været fri? Hun måtte være særdeles velhavende i kraft af sine bedrifter gennem de seneste år. Kunne hun ikke købe sig hvad som helst? Kunne hun ikke få hvem som helst? Blev hun ikke begæret af alle de mænd, som havde været hos hende?

Petronius rystede bare langsomt på hovedet. I hendes øjne så han, at hun talte sandt. Han ville aldrig nogensinde igen kunne finde hende i huset ved søen. Ikke fordi et lys i hende var blevet slukket. Tværtimod forekom det ham, at et lys var blevet tændt, og det blik, som var i de øjne, når en mand blev sendt i ekstase, var borte.

Hun lænede sig frem og gav hans arm et klem, inden hun vendte sig og tog veninden under armen. De bevægede sig væk fra stedet, mere lydløst og svævende end før.

En tanke slog ned i ham.

- Hvad er dit navn?

- Maria, svarede hun, idet hun drejede hovedet en anelse.

- Også du?

- Også jeg.